

POETRY. THE PASSION AND VOCATION OF I. NEGOIȚESCU

Alexandrina COCAN

Phd Student, University of Medicine, Pharmacy, Sciences and Technology
„George Emil Palade” of Târgu Mureș

Abstract: I. Negoitescu wrote poetry since he was a teenager, his vocation and passion were rewarded with the publication of his volumes of poems: „Sabasios” and „Poems of Balduin de Tyaormin”.

His poetry is a creation situated between reality and oneiric realm. The reading process is a deciphering exercise of words that hide the real meaning, a metaphorical one. The two volumes are characterized by themes and motifs of several literary currents. So, Negoitescu wrote under the influence of the literature of those days, but he managed to write a unique creation.

Keywords: Ion Negoitescu, poetry, Sabasios, Poems of Balduin de Tyaormin,

Majoritatea criticilor și al literaților consideră că Ion Negoitescu a ales calea poeziei după ce s-a afirmat în domeniul criticii. Cert este că acesta a ales calea pluridisciplinară încă din perioada adolescenței. În „Ora oglinzilor” și în memoriile primilor douăzeci de ani sunt amintite încercările sale poetice, unele pierdute, altele rămase nevalorificate în volumele publicate la maturitate. În „Straja dragonilor” este amintit debutul în revista „Națiunea Română” cu poezia „Indiană”, moment ce i se va datora întru totul lui Ion Agârbiceanu. Alte poezii amintite în memorii și în jurnal sunt: „Ardealul”, „Dureri”, „E mult” etc.

Tânărul Negoitescu are accesul la cultură înlesnit de tatăl său Ioan, un împătimit colecționar de cărți și frecvent participant la puținele evenimente culturale din Cluj, Aiud etc. Deși relația dintre adolescent și tată era destul de rigidă și prejudiciată de lipsa de afectivitate părintească, primele încercări poetice sunt oferite spre lectură și acestuia care le respinge categoric din lipsă de valoare literară. Contradicțiile literare și culturale dintre cei doi nu au fost puține, dar au avut un rol formator pentru fiu, a cărui locuință „ilustra un microclimat estetic, fiind plin de tablouri (unele pictate de el însuși), albume de artă, cărți luxos legate.”¹

Realizarea creației lirice se dovedește inițial o activitate de imitare a unor poeți consacrați, însă în sinele lui Negoitescu se naște certitudinea că mai are „de străbătut un drum lung până să-mi descopăr mie însumi eul liric, în versuri lascive, de ironia desprinsă poate de acel Picasso ale cărei monstruoziități mă făceau să mă înfior de plăcere, în adolescența mea atât de tulbură, de străină de lume.”² Succesiv îi descoperă pe Arghezi, Blaga, Ion Barbu și alții, iar de la analiza poeziei lor a luat naștere stilul său propriu, autentic și bizar.

Puțin valorificată, poezia lui Negoitescu oferă imaginea unei realități segmentate, situată la marginea tărâmului oniric. Întreg universul liric este dominat de zeități ale panteonului grecesc care aduc semnificații multiple în contextul deja ambiguizat al liricii sale. Titlul volumului de debut, „Sabasios”, anunță orientarea spre mitologie și mitica universală,

¹ Gheorghe, Grigurcu, *A doua viață*, Editura Albatros, București, 1997, p. 367.

² Ion Negoitescu, *Straja dragonilor*, Ediția a 2-a, îngrijită, prefață și note de Ion Vartic, cuvânt înainte de Ioana Părvulescu, Editura Humanitas, București, 2017, p. 139.

sugerând și o apropiere de expresionism, curent literar pe care Blaga la „autohtonizat” și promovat în rândurile studenților săi.

Stilul poetic adoptat de critic s-a dezvoltat treptat și s-a remarcat prin diferențe notabile față de cel al colegilor cerchiști. Versurile mai târzii se caracterizează prin purism, aspect care indică o depărtare de ideile programatice inițiale ale sibienilor, deoarece aceștia „îl disociau de «poezia pură», pentru care nutreau admirație. Îl considerau o expresie degradată a poeziei pure.”³ Dumitru Micu observă că procesul de construcție al celor două stiluri poetice cerchiste, cel al lui Ștefan Augustin Doinaș și Radu Stanca, are la bază ideea lui Paul Valéry care prevede eliberarea limbajului poetic de toate aspectele poluante preluate din limba prozaică. Pentru a se situa în afara tendințelor puriste și antiestetice, poeții cerchiști valorifică baladescul care la Stanca va lua forma elegiei, iar la Doinaș cea a lirismului obiectiv.

După cel de-al doilea Război Mondial poezia se reconfigurează după modelele deja consacrate, dar cunoaște și ramificări noi datorate contextului literar dezvoltat în paralel cu contextul social-istoric. Cu toate că implicațiile sociale și politice au denaturat calitatea poeziei și au generat o epurare în masă a autorilor, a cărților și a ideilor literare, orientările generale ale literaturii au fost neomodernismul și neosimbolismul, contaminate cu trăsături aparținând unor curente precum: expresionismul, suprarealismul etc. În rândul poezilor cerchiști domină orientarea spre neosimbolismul de factură mallarméană, aspect identificat și în lirica lui Negoțescu.

Procesul de lectură al poeziei lui Ion Negoțescu este un just exercițiu de descifrare al unui univers în care cuvintele tăinuiesc circumstanțe reale. Începuturile sale poetice stau sub semnul unui discurs liric comprehensibil, poetul nu se dovedește din start un ermetizant deplin, ci lasă cititorului indicii care să îl conducă spre descifrarea textelor. Referențialitatea la care se face apel devine un punct de inițializare în operă, o cheie de intrare în lumea textului. În proza suprarealistă de debut intitulată „Povestea tristă a lui Ramon Ocg” sunt încorporate o serie de versuri care completează textul epic. Se presupune că versurile sunt scrise de Ramon Ocg și sunt atribuite mai apoi unor personaje care depășesc lumea reală și transcend spre un univers ideal și diafan. Pe alocuri epicul este liricizat cu scopul creșterii expresivității și a discontinuității formale a textului, însă autorul reușește să exprime idei profunde despre artă. Versurile: „-Mă gândesc la bucuriile somnului.../ îmi cântă și astăzi un astru în palmă/ astrul care sclipi în ziua nunții celei dintâi.”⁴ sunt expresia metaforică a inspirației reprezentată de astrul transformat în artă prin vocația poetului, afirmându-se: „E ars, acum, și numai cenușa lui albastră o presimt pe coarda degetelor. O! Câte minuni s-au scurs prin limfă de atunci.”⁵ Universul organic dominat de curgerea limfei este prezent în majoritatea versurilor lui Negoțescu ca simbol al primordialității ființei, dar și al creației. Din punct de vedere tematic versurile sunt suprarealiste asemeni prozei din care fac parte, cunoașterea sinelui, erosul, revolta și exasperarea se constituie în resurse ale viitorului poet. La nivelul compoziției se observă folosirea versurilor destructurate prin tehnica îngambamentului, versuri libere lipsite în general de formă și muzicalitate. Monologul liric este potențat de interogații și exclamații retorice, inversiuni, repetiții etc. Intenția autorului de

³ Dumitru, Micu, *Limbaje moderne în poezia românească de azi*, Editura Minerva, București, 1986, p. 23.

⁴ Ion Negoțescu, *Primăvara elvețiană*, Colecția *Cercul literar de la Sibiu*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999, p. 17.

⁵ *Ibidem*.

a valorifica în texte metaforele și cuvintele neologice anunță viitoarea etapă de ermetizare a limbajului poetic. Negoîtescu caută mereu să creeze imagini artistice inedite folosind cuvinte necunoscute menite să aprofundează misterul. Metaforizarea poeziilor cu ajutorul cuvântului determină o intensificare a luminii textuale, astfel se poate afirma că poetul prin intermediul cunoașterii luciferice promovate de Blaga adâncește misterul lumii și al universului poetic. Unele versuri devin cântece la finalul cărora se ivește exasperarea melancolic-frustrată și confesivă a eului liric care, asemeni lui Tzara, se dovedește a fi împotriva tuturor manifestărilor, declarând că: „Nu sunt suprarealist! Nu sunt materialist! M-a înnebunit incestul! Ajutor! Ajutor!...”⁶ Fragmentul pare o exprimare a crezului literar, dar și o negare a ceea ce a fost deja scris, așadar poetul se declară împotriva caracterului suprarealist al operei sale.

În volumele de poezii, „Sabasios” și „Poemele lui Balduin de Tyaormin”, creația sa lirică nu se remarcă prin formă, ci prin ambiguitatea treptată a limbajului poetic și prin construcția sintactică distinsă a versurilor. Negoîtescu reușește să redacteze poezie sub vraja propriei gramatici, sau mai aproape de realitatea operei, este vorba de o agramalitate voită care îi dă dreptul de a alcătui un puzzle, de a se juca în procesul de creație cu propozițiile și cuvintele. Cititorul are sentimentul unui joc de cuvinte, anevoios și indescifrabil, în fața căruia se simte neputincios în a-i dezlega misterul.

„Sabasios”, volumul de debut, se dovedește a fi un exercițiu liric extrem de incitant, poetul fiind un demiurg al imperiului imaterial. Universul amorf este situat între puncte ale unei realități cotidiene – Agigea, Snagov- și mitologice – Lethe-, râul fiind calea de parcurs spre infernul lui Dante Alighieri. Disponibilitatea tuturor evenimentelor lirice se face între terestrul reprezentat de țărni, iarba, văi, plopi, stalactite, fântâna și cosmicul romantic al cerului în care astrul selenar este protector.

În majoritatea poeziilor artificul este procedeu preferat de autor deoarece transfigurează realitatea, până la o prelucrare extremă. Lirica suferă transformări de ordin ideatic datorită utilizării exagerate a procedeelelor artistice, deci și o diversificare a existenței care porcede dintr-un loc al primordialului, un exemplu concludent fiind poezia „Viziune” în care este accentuată ideea unui început de lume, al unui stadiu larvar: „În văi pustiite și galbene cu adieri fierbinți (...)/ lave sînt orfice preamăritele secte.”⁷ Impuritatea organică, contaminată de elemente toxice este sugerată în versurile poeziei „Argint cupru mercur sulf”, însuși titlul este expresia unei combinații de elemente dăunătoare naturii umane. Descompunerea organicului, a tot ceea ce este viu, este o transfigurare a universului orgiastic din „Venus înveșmântată în blănuri” dominat de Leopold Ritter von Sacher-Masoch. Vocația autorului face ca realitatea din versurile sale să migreze din stadiul original înspre concret, spre adevăruri palpabile și nu spre idealuri.

I. Negoîtescu consideră că lirica trebuie să fie marcată de disimulare, realitatea este camuflată cu ajutorul unor „personaje” mitologice sau a unora preluate din pictură, alte opere literare sau din realitatea imediată a scriitorului. Astfel, devin subiecte în lirica imaginaro-realistă ființe ca: lebedele, corbii, Momuloaia, Isidore Ducasse, George Gordon Brooke, Matei Călinescu, Orcus, Moire, Hecate, Saul, îngerii etc. Poetul folosește poezia pentru a-și exprima procesele conștientului și ale inconștientului care nu își găsesc corespondentul în

⁶ *Ibidem*, p. 23.

⁷ Ion Negoîtescu, *Sabasios*, Editura Dacia, Cluj, 1991, p. 10.

macrocosmosul său. Atașamentul manifestat față de cotidian reprezintă o trăsătură a liricii lui Negoțescu, însă în situația acestuia rămânerea în prozaic devine enunțarea unui crez poetic. Romanticii au destructurat realitatea în străduința de a găsi idealul prin cultivarea sensibilității, imaginației și a fanteziei creatoare, apoi modernii au încercat să ermetizeze sensurile cu ajutorul metaforelor. Așadar, Negoțescu se situează în centrul unui joc ale cărui reguli sunt stabilite de vechile curente și de propria sa viziune literară și critică, punând bazele unei lirici diferite.

Poezia lui Negoțescu este o îngemănare de teme și motive aparținând curentelor literare deja consacrate în literatura română. Totuși, tendința majoră este de apartenență la un neomodernism justificat de programul Cercului Literar de la Sibiu care a avut drept fundament ideile doctrinare moderniste stabilite de Eugen Lovinescu. Evoluția sincronă a literaturii române cu literatura europeană a determinat și un remake al vechilor curente literare, astfel se poate vorbi de o neo-evoluție înspre neosimbolism, neoromantism etc. În cazul lui Negoțescu, poezia nu poate fi considerată opera de căpătâi care îi fundamentează imaginea de poet, ci este doar o justificare a încercărilor sale artistice de a-și găsi locul în cercurile literaților. Puțină pentru a putea fi luată în considerare de critici, opera lirică depășește reductibilitatea prozei, ba chiar o completează. În domeniul beletristicii, Negoțescu nu s-a dovedit un creator fervent, critica și activitatea de istoric literar dominând, dar fiind subordonată viziunii sale artistice.

În totalitatea lor, poeziile nu sunt specifice unui singur curent literar, ci cumulează trăsături ale unor curente mai vechi - ca romantismul, clasicismul - sau mai noi - ca simbolismul, expresionismul, suprarealismul etc. Melanjul de trăsături ale unor curente literare provoacă „alura barocă a imaginilor lirice, aglomerarea metaforică”.⁸

(Anti)armonia primului volum de poezii, „Sabasios”, se naște pe baza unui autohtonism datorat decupajelor din peisajul românesc, completat de mirajul literaturii occidentale stăpânită de dorința evoluției, pe alocuri, vădit forțată și pe baza unor note mediterano-orientale implementate prin abuzul de referiri la zeități. Infernalitatea multora dintre versuri este evidentă, nu toate zeitățile având rol protector, Dumnezeu creștin pare pierdut în negurile din universul gândurilor poetizate.

Romantismul versurilor nu se concretizează prin cultivarea visului ca modalitate de evadare într-un mediu aparent prielnic poetului, ci într-unul în care reveriei îi revine dreptul de a se suprapune planului real al vieții: „culoarea suge viul impus lui neutral/ ziarul poama visul creveții dintre mâini/ și muzica la pulberi din canapeaua roz/ de-ar vrea tot sub tot încă și spre candizii moi”.⁹ Ireversibilitatea timpului în versurile: „mai neumbrit ca vremea ce galeș ne desparte”¹⁰ este completată de idealul cunoașterii și autocunoașterii în versurile autobiografice: „nu încă trupul și dragostea de sine nu încă/ ne pipăim copilăroși vina spre o zădărnici/ ca și cum iar ar veni deslușirea din corzi”.¹¹ Negoțescu punctează foarte fervent și în cazul elogierii valorilor trecutului în poezii precum: „Ars poetica barbiana”, „Bălcescu murind”, „Isidore Ducasse”, „George Gordon Brooke” etc. Limbajul înalt și sobru indică

⁸ Boldea, Iulian, *I. Negoțescu – poetul* în revista „Viața Românească”, an XCVIII, nr. 3-4, 2003, p.191.

⁹ Ion, Negoțescu, *op. cit.*, p. 64.

¹⁰ *Ibidem*, p. 103.

¹¹ *Ibidem*, p. 111.

cultivarea minimală a clasicismului, poetul construind versuri în care fantezia creatoare și sensibilitatea sunt supuse rațiunii.

În ciuda elementelor de factura mai tradițională, Negoïtescu evoluează înspre curente moderne, astfel din parnasianism impune versului său caracterul obiectiv, rece și impersonal. Înaltul grad de intelectualism, erudiția și recursul la mituri oferă șansa unei lecturi captivante și educative, titlul „Moire” conduce la ideea de destin prelucrat din perspectiva imaginii infernului lui Dante Alighieri. Caracterul descriptiv al poeziilor este susținut de adaosul de culoare în versuri precum: „mai verde și mai lînced ne zălogea pămîntul”¹², „ca o lebădă galbenă semna înfrîngerii”¹³, de asemenea motivul pietrelor prețioase este prelucrat în versurile: „nu aștepta, nu întîmpina preacurata gemă”.¹⁴

Notele simboliste ale versurilor lui Negoïtescu sunt senzațiile și stările de instabilitate duse la extrem, care se diminuează ulterior sub imboldul unui element apărut din imprevizibilul univers. Simbolurile oferă imaginea multiplicabilă și greu de interpretat în contextul poeziei, câteva dintre acestea sunt: clopotul („Terme”), sângele („Amor”), îngerul („Îngerul”), corbul, otrava („Mormîntul lui Georg Trakl”) etc. Sunt cultivate teme și motive specifice liricii simboliste, de menționat fiind: tristețea, moartea, spaima, dragostea, iarna, ceața, oase, larve, toamna, plînsul, flacăra etc.

Depășind conglomeratul de trăsături provenite din diverse curente literare, modernismul este cel mai potrivit pentru o încadrare justă și de valoare critică. Ambele volume „Sabasios” și „Poemele lui Balduin de Tyaormin” semnalează tendința de renunțare la normele prozodice și marșează pe eliberarea versurilor de strictețea tradiționalistă a poeziei. Astfel se cultivă o poezie fără rimă, destructurată și este promovat versul alb.

Lucian Blaga a insuflat elevilor săi concepția sa despre literatură și poezie, Negoïtescu reușind cu mare considerație să amplifice cultura modernă a acestuia. Deși relațiile dintre cei doi s-au acutizat de-a lungul timpului, influențele expresioniste cultivate de Blaga sunt identificabile în poezia lui Negoïtescu. Lirica sa abundă de o redirecționare spre primordialitatea antichității greco-latine, un răstimp al zeităților, un timp distorsionat spre spiritual. În versurile sale este propusă o intrare în dualitatea cosmosului, apărută ca urmare a dublei naturi posedată de autor. Pe de o parte, acesta se vrea prezent în lumea lipsită de idealuri, pe de altă parte creează un portal al ideilor născute din misticismul lumii. Se remarcă posibilitatea poetului de a depăși tragismul existențial prin atingerea unui absolut personal, al trăirilor duse până în sfera spirituală a cosmicului sau a metafizicului.

Versurile lui Negoïtescu abundă de zbaterea unui suflet și a unei minți care și-a găsit cu greu locul în lumea marcată de absurdul noii doctrine. Tremurul incomensurabil al ființei sale repercutează asupra naturii orgiastice a textelor în care *acțiunea* cade în sarcina unor ființe imaterializate, unele reale, altele rezultate din imaginația poetului. Astfel, își fac simțită prezența umbre cu alură omenească care oferă impresia a unei urmăririi perpetue din spatele imaginii create. Ceva sau cineva este constant în obscuritate și presupune o ascundere în dimensiunile textuale, provocând impenetrabilitatea discursului, lirismul fiind „împins în sfera inefabilului prin structura unei arte poetice exploatate până la ultimele consecințe”¹⁵,

¹² *Ibidem*, p. 22.

¹³ *Ibidem*, p. 24.

¹⁴ *Ibidem*, p. 7.

¹⁵ Gheorghe, Grigurcu, *Teritoriu liric*, Editura Eminescu, București, 1972, p.63.

Cu toate că numărul ființelor este notabil, versurile criticului abundă de însingurare și tristețe fără de leac în exaltarea pe care o aduce zeul Dionisos. Moartea devine răspunsul la neputințele sufletului, antagonizând dragostea sub protecție divină: „morții prihăniri își dăruie jeluind sub nuferi / adumbrită pavăză dragostea cu sfînt sigiliu”.¹⁶

Negura sumbră, chiar infernală, ce domnește asupra universului liric este certitudinea că toate drumurile imaginației duc spre iadul lui Dante Alighieri. Se poate observa că poetul simte nevoia uitării trecutului în apele fluviului Lethe. Trecutul, simbol al ființei sale, odată șters produce pierderea identității individului și reintegrarea acestuia în materialitatea lumii.

Se poate vorbi despre ironia din spatele unora dintre titlurile poeziilor lui Negoșescu? Realizând o lectură integrală a poeziilor constatarea este că unele titluri par a fi ironice. „Ucigaș în dificultate” denotă imposibilitatea de reducere a spiritului eului liric din prisma prezentului care îl propulsează în neputința de a evolua și de a valorifica trecutul „Vârstei de aur”.¹⁷ Alegoric ucigașul în dificultate este timpul, ironic titlul pare a fi rupt din textul unei comedii negre în care posibilitatea morții este mereu stopată de elemente perturbatoare.

Cu o subtilă tentă autobiografică este inevitabil tratată sexualitatea care este integrată ca temă. „Plăcerile maturității” este o trimitere cu flexiuni morbide pe calea descoperirii de sine, iar „Sărutul” propune identificarea poetului cu voluptatea trupului „Gălbuie printre corpuri se despletește-n unde / leșia voluptății și gîndul îmi ascunde”.¹⁸ totuși gestul intim se dovedește a fi unul ce provoacă o vărsare a licorii amare.

Viciile umane sunt completate de licoarea bachică, alcoolul. În poezia „Snagov”, Negoșescu propune o mască a individului deteriorat de vicisitudinile inerente ale vieții. Asemeni lui Bacovia sau Arghezi, poetul nu apreciază doar pozitivitatea naturii umane, ci și ceea ce este negativ, înnegrit, chiar demoniacal.

Sangvinitatea versurilor provoacă „geneza” liricii, corporalitatea sa luând naștere în jurul elementului ce asigură supraviețuirea, dar și malignitatea, pentru că limfa înlocuiește sângele. „Nec plus ultra” propune o viziune centrată asupra umorii vitale: „pretutindeni veghea sîngele asemuindu-i”.¹⁹

Poezia lui Negoșescu evoluează în cel de-al doilea volum intitulat „Poemele lui Balduin de Tyaormin”. Textul suprarealist în proză ne propune personajul eponim care se dovedește a fi purtătorul vocației lirice, atins de boala trupului și a spiritului acesta dă naștere primelor sale versuri. Volumul de proză nu este singurul în care scriitorul face parada unor versuri, ci putem aminti debutul cu proza suprarealistă „Povestea tristă a lui Ramon Ocg”, în care sunt intercalate versuri bizare, „astfel, o romanță voit naivă se transformă în delectarea avangardistă.”²⁰ Versurile indică orientarea neîncetată a scriitorului spre poezie, de asemenea sunt un element de coeziune la nivelul textului narativ. La nivel expresiv metafora, inversiunea, comparația, interogația și exclamația retorică estetizează și evidențiază capacitatea de a simboliza a versurilor.

Lectura poeziilor acestui volum presupune identificarea punctelor de evoluție culturală și creativă al lui Ion Negoșescu. Textele se caracterizează printr-un ceremonial al scrierii ce

¹⁶ Ion Negoșescu, *op. cit.*, p. 7.

¹⁷ *Ibidem*, p. 8.

¹⁸ *Ibidem*, p. 18.

¹⁹ *Ibidem*, p. 60.

²⁰ Emil, Manu, *Poezia lui Ion Negoșescu* în „Adevărul literar și artistic”, anul XI, nr. 626, 23 iulie 2002, p. 6.

produce o arhitectură particulară, versuri structurate în strofe sau dimpotrivă, versuri ce nu respectă normarea clasică.

Versurile posedă o mare încărcătură emoțională și ideatică datorată îndeosebi jocului de cuvinte, prin urmare nu se poate discuta de sentimente provocate de natură, iubire, copilărie și alte teme, ci de sentimente stârnite de savoarea limbii re-gândite.

Ambele volume posedă un spațiu poetic bizar, alcătuit din elemente dispartate, Negoïtescu nu a scris orientându-se după o tematică prestabilită, dimpotrivă a avut un parcurs haotic, rezultatul fiind un copac al universului său liric încărcat cu roadele gândiri sale poetice. Luând drept criteriu temele creației celor două volume publicate, poezia poate fi clasificată în: poezia de inspirație urbană („Pisicile lui Marcellus”, „Ecce homo”, „Dinamo”, „Impasse des pénitents”), poezia panteonului sau a zeităților („Zeii”, „Plânsul”), poezia naturii și a spațiilor exotice („Mar Cantabrico”, „Plaja”, „Marea la Agigea”), poezia de dragoste („Amor”, „Plăcerile maturității”, „Sărutul”), poezia autobiografică („August 1921”), poezia universului exotic sau al universului descompus („Cetate cu palmieri”), poezia intelectualității („Isidore Ducasse”, „George Gordon Brooke”, „Matei Călinescu”). Clasificarea realizată nu este exhaustivă, putând fi completată după criterii sau puncte de vedere diferite.

Conform lui Ion Pop, Andre Breton constată în 1924, după publicarea manifestului suprarealist, că din lumea actuală lipsește surpriza, prin urmare omul nu se mai regăsește în ea și propune depășirea crizei prin crearea suprarealității caracterizată de „marea densitate imagistică.”²¹ Vizualitatea poeziei se întemeiază prin atenția acordată imaginii aflată mereu într-un proces de elaborare și reînnoire. Oscilația între realitate și tărâmul tenebros al imaginației creează impresia de comunicare constantă între toate elementele universului, textul devenind purtătorul mesajului poetic.

BIBLIOGRAHPY

- BĂDĂRĂU, GEORGE, *Avangardismul românesc*, Editura Institutul European, Iași, 2006
- BOLDEA, IULIAN, *I. Negoïtescu – poetul* în revista „Viața Românească”, an XCVIII, nr. 3-4, 2003
- GRIGURCU, GHEORGHE, *A doua viață*, Editura Albatros, București, 1997
- GRIGURCU, GHEORGHE, *Teritoriu liric*, Editura Eminescu, București, 1972
- MANU, EMIL, *Poezia lui Ion Negoïtescu* în „Adevărul literar și artistic”, anul XI, nr. 626, 23 iulie 2002
- MICU DUMITRU, *Limbaje moderne în poezia românească de azi*, Editura Minerva, București, 1986
- NEGOIȚESCU, I., *Straja dragonilor*, ediția a 2-a, îngrijită, prefață și note de Ion Vartic, cuvânt înainte de Ioana Pârvulescu, Editura Humanitas, București, 2017

²¹ Ion, Pop, *Avangardismul poetic românesc. Eseuri*, Editura pentru literatură, București, 1969, p. 123.

NEGOIȚESCU, I., *Primăvara elvețiană*, Colecția *Cercului literar de la Sibiu*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999

NEGOIȚESCU, I., *Ora oglinzilor*, Editura Dacia, Cluj, 1997

NEGOIȚESCU, ION, *Sabasios*, Editura Dacia, Cluj, 1991

NEGOIȚESCU, ION, *Poemele lui Balduin de Tyaormin*, Editura pentru Literatură, București, 1969

POP, ION, *Avangardismul poetic românesc, Eseuri*, Editura pentru literatură, București, 1969